

FINANS
FORBUNDET

PÅ RET KURS

FINANSFORBUNDETS FORSLAG TIL REGULERING AF DEN FINANSIELLE SEKTOR I DANMARK

Finanskrisen har været øverst på dagsordenen det sidste års tid. Både i medier, på den politiske scene, i virksomhederne og rundt om middagsbordene. Krisen har i den grad sat den finansielle sektor i fokus – og det har langt fra altid været for det gode. Krisen har blotlagt nogle problemer, som det er nødvendigt at tage hånd om. Og det skal gøres nu. Derfor går Finansforbundet gerne foran i en reform af den finansielle sektor, som kan udstikke den rette kurs for fremtiden. Nøgleordene er bedre regulering, mere åbenhed og gennemsigtighed, et koordineret og stærkere tilsyn med de finansielle virksomheder og markeder, og ikke mindst kvalitet og sikkerhed i rådgivningen.

Finansforbundet hilser derfor den europæiske og globale reformdagsorden velkommen. Tværnational koordinering og regulering er tvingende nødvendigt for en sektor, der er indbegrebet af globaliseringen. Der er dog stadig brug for at supplere de globale initiativer med nationale tiltag, og der er ingen grund til at vente. Derfor ønsker Finansforbundet at stille skarpt på de udfordringer, der er nødvendige at tage fat på gennem regulering af den finansielle sektor i Danmark.

KUNDERÅDGIVNING

Finansforbundet har længe været optaget af at bevare kvaliteten af den rådgivning, der gives i den finansielle sektor. Finansforbundet mener, at kunderne har krav på god rådgivning. Og vi mener også, at rådgiverne har krav på at kunne give den. Forbrugersikkerheden er helt essentiel i forholdet mellem rådgiver og kunde. Derfor skal det selvfølgelig udløse en erstatning, når kunder får medhold i en klage i Pengeinstituttankenævnet, og bankerne skal forpligtes til at følge ankenævnets afgørelser. Finansforbundet har gennemført undersøgelser blandt privatkunderådgivere og investeringsrådgivere, der viser, at rådgivningens kvalitet afhænger af adgangen til løbende information og uddannelse samt arbejdets organisering. Det er overordnet ledelsens ansvar, at rammerne for rådgivningen er i orden, og at rådgiverne er klædt på til at kunne rådgive om bankens produkter.

Finansforbundet foreslår derfor

- Der indføres en certificering af finansiel rådgivning, således at rådgivning af privatkunder skal foretages af en rådgiver med kompetencer på niveau med European Financial Adviser.
- Alle strukturerede investeringsprodukter, der udbydes til salg af finansielle virksomheder skal indeholde en varedeklaration. Varedeklaration skal udarbejdes af en instans, der eksempelvis kan være sammensat af Finanstilsynet, Forbrugerrådet og Finansrådet. Deklarationen skal indeholde en rating af produktets kompleksitet og produktets risiko samt en beskrivelse af, hvilken kundetype produktet primært vil være rettet mod.
- Der indføres transparens i priserne på produkterne i den finansielle sektor. Det skal være synligt for kunderne, hvilke aftaler den finansielle virksomhed har om produktsalg – f.eks. provision.
- Bankerne forpligtes til at betale erstatning til kunderne, når Pengeinstitutankenævnets kendelse giver kunden medhold i klagen.

LEDELSE

Ansvar for, hvordan en virksomhed påvirkes af og ikke mindst kommer igennem krisen, hviler til syvende og sidst på bestyrelsens skuldre. Hvis den daglige ledelse har været for dårlig til at håndtere krisen, har bestyrelsen også svigtet. Forandringshastigheden og kompleksiteten i den finansielle sektor samt sektorens samfundsmæssige betydning stiller yderligere krav til bestyrelsens kompetencer i en finansiell virksomhed.

Finansforbundet foreslår derfor:

- Bestyrelsen skal i årsrapporten beskrive kompetencerne i bestyrelsen i forhold til virksomhedens strategiske udfordringer, samt hvordan virksomheden arbejder med udvikling af kompetenceniveauet i bestyrelsen.
 - På dette grundlag skal generalforsamlingen sikre sig, at bestyrelsen har de rette kompetencer i forhold til de brancher, segmenter og geografiske markeder, som virksomheden er forretningsmæssigt involveret i.
-

AFLØNNING

Vi skal holde fast i, at lønforholdene i sektoren fortsat aftales gennem de kollektive overenskomster, som er en helt central del af den danske aftalemodel. Det bør derfor sikres, at initiativer fra EU-kommissionen i form af direktivforslag ikke ændrer i dette grundlæggende fundament.

Aflønningen af medarbejdere i penge- og realkreditinstitutter sker på grundlag af de overenskomster, som Finansforbundet indgår med Finanssektorens Arbejdsgiverforening. Der er fuld åbenhed om disse overenskomster, og de bygger på en lønpolitik, hvor variable, præstationsafhængige lønelementer såsom bonusordninger ikke indgår.

Salgsprovisioner til kunderådgivere i en bank, en sparekasse eller et realkreditinstitut er ikke, som det ofte fremstilles i pressen, et udbredt fænomen. Salgsprovisioner for disse medarbejdere indgår ikke i aftaler, vi har indgået, og de findes alene i stærkt specialiserede nichebanker eller i centrale handelsfunktioner. De findes ikke i rådgivnings- og salgsfunktioner over for almindelige privatkunder. Derimod bør der ses nærmere på incitamentsstrukturen og åbenheden omkring ledelsernes optionsprogrammer.

Finansforbundet foreslår derfor:

- Optionsprogrammer til topledelsen skal baseres på langsigtede incitamenter.
- Der skal være fuld åbenhed overfor repræsentantskab og generalforsamlinger om, hvilke incitamenter bestyrelsen har opstillet for direktionen.

TILSYN

Finanskrisen har sat fornyet fokus på effektivt tilsyn og kontrol med banker og andre finansielle virksomheder. Et effektivt tilsyn handler blandt andet om at blive bedre til at holde styr på risici og til at sikre, at krisesignaler opfanges i tide. Det er positivt, at Finanstilsynet har fået tildelt ekstra ressourcer via bankpakkerne, men ressourcerne skal allokere mest optimalt i forhold til det øgede behov for risikostyring.

Finansforbundet foreslår derfor:

- Finanstilsynet skal fokusere stærkere på strategiske og operationelle risici i den finansielle virksomhed, og Finanstilsynet skal til stadighed have kompetencer på risikoområdet.
-

- De pligtige revisionsudvalg afskaffes, og der nedsættes i stedet risikoudvalg, hvori formanden skal have indsigt i risikostyring af finansiel virksomhed.
- Finanstilsynet skal i højere grad træde ind i rollen som konsulent for bestyrelserne – herunder kunne agere som sparringspartner for bestyrelserne.
- Finanstilsynet udarbejder efter virksomhedsbesøg en rapport til generalforsamling/repræsentantskab, der bredt set giver et billede af tilstand og udfordringer for virksomheden, således at generalforsamlingen/repræsentantskabet har mulighed for at gå i dialog med virksomhedens ledelse og vurdere kompetencesammensætningen i bestyrelsen.

BANKPAKKERNE

Da Finanskrisen brød ud i Danmark i 2008, måtte lovgiverne – på samme måde som i andre lande – træde til med støtteforanstaltninger. Det danske resultat af bankpakkeforhandlingerne blev et bredt forlig, der vidnede om fornuftigt politisk håndværk og en understregning af sektorens samfundsmæssige betydning.

Bankpakke 1 var en forsikringsordning, hvor bankerne betaler en præmie til staten. Nogle banker har betalt præmien med aktier, og derfor er staten nu aktionær i en række danske banker, hvilket grundlæggende er stik imod regeringens egne erklæringer om ikke at ville drive bankvirksomhed. Derfor er det naturligvis også nødvendigt at lægge en exit-strategi for, hvordan man afvikler engagementet igen.

Bankpakke 2 er en foranstaltning, der er sat i verden for samfundets skyld. Bankerne låner penge, der forrentes og tilbagebetales, og bankerne skal offentligt redegøre for udlånspolitik og -udvikling. Det betyder også, at der generes et statsligt overskud fra bankpakke 2, som eksempelvis kunne kanaliseres over i en vækstfond, der anvendes til iværksættervirksomheder og til eksportstøtteordninger.

Finansforbundet foreslår derfor:

- Forbud mod udbyttebetaling ophæves. Dermed sidestilles aktieselskaber med garantsparekasser, da det nuværende forbud ikke gælder renteudbetaling på garantkapitalen hos sparekasserne.
 - Der etableres et statsligt selskab, hvori statens aktier i finansielle virksomheder placeres.
 - Det statslige selskab etableres med en professionel bestyrelse, der varetager statens interesser i investeringen, og der udarbejdes en exit-strategi.
-

BESKATNING

Finansforbundet mener, at den finansielle sektor skal bidrage til samfundet på linje med alle andre. I EU er finansielle tjenesteydelser stort set fritaget for moms af tekniske årsager. I Danmark og Frankrig har staten i stedet valgt at pålægge den finansielle sektor en lønsumsafgift, der reelt er en skat på arbejdskraften. Det kan få virksomhederne til at spekulere i at skære ned i antallet af medarbejdere eller flytte arbejdsopgaver til udlandet. Lønsumsafgiften er et isoleret dansk/fransk fænomen, der ikke kendes i de øvrige EU-lande eller resten af verden.

Finansforbundet foreslår derfor:

- Lønsumsafgiften afskaffes og erstattes af en omsætningsafgift. Omsætningsafgiften beregnes af netto rente- og gebyrindtægter og skal niveaumæssigt svare til lønsumsafgiften.
-

BILAG til "På ret kurs" Finansforbundets forslag til regulering af finanssektoren

Ad Kunderådgivning

- Der indføres en certificering af finansiell rådgivning, således at rådgivning af privatkunder indenfor områderne bolig, skat, pension og investering skal foretages af eller foretages under tilsyn af en rådgiver med kompetencer på niveau med European Financial Adviser.
- *Motivering*
 - European Financial Adviser (EFA) er en fælleseuropæisk betegnelse for et uddannelsesniveau, der giver certifikat til betjening af privatkunder i en lang række europæiske lande. Et sådant certifikat betyder også, at en finansiell rådgiver med certifikat kan anvende dette i de øvrige europæiske lande og understøtter således tænkningen om ét europæisk arbejdsmarked.
Der er grundlæggende to ting, der ligger til grund for certifikatudstedelsen: et uddannelsesniveau, der svarer til de krav, som European Financial Planners Association (EFPA) stiller, og en sikring af, at uddannelsen anvendes og vedligeholdes. Derfor skal et certifikat fornyes løbende – eksempelvis gennem tests eller erklæringer.
Eksisterende medarbejdere i sektoren med ældre uddannelser skal kunne erhverve certifikat til praktisering i Danmark gennem en kombination af realkompetenceafklaring og tests.
 - fordi det giver en kvalitetssikring af rådgivningen, så kunderne kan have tillid til den rådgivning, de får fra bankerne
 - fordi certificering stiller krav om løbende kompetenceudvikling og uddannelse af rådgiverne
 - fordi European Financial Adviser er en anerkendt europæisk titel, der støttes af myndigheder, arbejdsgivere og fagforeninger i den finansielle sektor i EU.
- Alle strukturerede investeringsprodukter, der udbydes til salg af finansielle virksomheder skal indeholde en varedeklaration, der udarbejdes af en uvildig instans sammensat af Finanstilsynet, Forbrugerrådet og Finansrådet. Deklarationen skal indeholde en rating af produktets kompleksitet og produktets risiko, begge på en skala fra 0-10. Desuden skal deklARATIONEN indeholde en beskrivelse af, hvilken kundetype produktet primært vil være rettet mod.
- *Motivering*
 - fordi investeringsprodukter ofte er så komplicerede, at kunde og nogle gange rådgiveren ikke kan gennemskue den
 - fordi beskrivelserne af produkterne skal være til at forstå – ikke kun for fagøkonomer
 - fordi en tydelig risiko-kategorisering vil hjælpe til at vurdere, om kunde og produkt passer sammen
 - fordi krisen har vist eksempler på, hvor galt det kan gå, hvis kundens og produktets risiko-profil ikke matches ordentligt
 - fordi en uvildig institution, kan garantere en objektiv risikovurdering, som både kunde og rådgiver kan føle sig sikre på
- *Lovgivningsovervejelser*
 - Der kan indgås en aftale på linje med de aftaler, der er indgået vedr. Ankenævn. Finanstilsynet kan eventuelt være med til at udarbejde konkrete deklARATIONER.

Finansforbundets forslag til regulering i den finansielle sektor

- Der indføres transparens i priserne på produkterne i den finansielle sektor.
Det skal være synligt for kunderne, hvilke aftaler den finansielle virksomhed har om produksalg. Hvor den finansielle virksomhed har samarbejder om kundehenvísninger eller produksalg, som medfører en provision til den finansielle virksomhed, skal kunden oplyses om, hvad den finansielle virksomhed modtager i provision.
- *Motivering*
 - fordi transparens i prissammensætning er sundt for konkurrencen
 - fordi transparens i prissammensætningen kan sikre, at kunderne kan foretage et bevidst valg
 - fordi transparens i prissammensætningen kan gøre op med myten om, at private kunderådgivere er provisionslønnede af det enkelte produksalg.
- *Lovgivningsovervejelser*
 - Ændring af god skik bkg. Selvom EU har haft fokus på området, vil forslaget kunne gennemføres uden at komme i karambolage med EU-maskineriet, men EU-reguleringen på dette punkt er i høj grad også et moving target.
- Bankerne forpligtes til at betale erstatning til kunderne i overensstemmelse med Pengeinstitutankenævnets kendelse, når kunden får medhold i klagen.
- *Motivering*
 - fordi kunderne skal kunne stole på deres bank, også når den utilsigtet begår fejl.
 - fordi sektoren bygger på tillid. Derfor er det afgørende, at forbrugersikkerhed og tryghed er i højsædet.
- *Lovgivningsovervejelser*
Vedtægterne for Pengeinstitutankenævnet ændres, så bankerne er forpligtet til at følge ankenævnets afgørelser.

Ad Ledelse:

- Bestyrelsen skal i årsrapporten beskrive kompetencerne i bestyrelsen i forhold til virksomhedens strategiske udfordringer. Vurderingen af det enkelte bestyrelsesmedlems kompetencer skal fremgå, ligesom det beskrives, hvordan virksomheden arbejder med udvikling af kompetenceniveauet i bestyrelsen.
- Generalforsamlingen skal sikre sig, at bestyrelsen har de rette kompetencer i forhold til de brancher/segmenter virksomheden gør forretninger med samt de geografiske markeder virksomheden laver forretninger på.
- *Motivering*
 - fordi bestyrelsen har et ansvar for virksomhedens overordnede bæredygtighed og kontrol med ledelsen
 - fordi større gennemsigtighed omkring bl.a. bestyrelsens sammensætning kan være med til at skabe større tillid til den finansielle sektor.
 - fordi forandringshastigheden og kompleksiteten i den finansielle sektor fordrer, at bestyrelsen konstant arbejder på at besidde de rette kompetencer
- *Lovgivningsovervejelser*

Finansforbundets forslag til regulering i den finansielle sektor

- Ændring af årsregnskabsloven/bkg. Loven er direktivbaseret, hvilket måske kan udgøre en hindring på kort sigt. Måske kan de ønskede temaer på en eller anden måde passes ind i lovens afsnit om ledelsesberetningen, og så måske beskrives i en bkg. En anden knap så "bindende" option er at foreslå et kodeks herom. Lovens afs. om ledelsesberetning henviser til muligheden for kodeks, der dog ikke er tvungne, men hvor det anføres i ledelsesberetningen, at givne kodeks (og for statslige a/s'er skal det forklares, hvorfor man i givet fald ikke følger noget kodeks) . Dette er lidt en kombination mellem formel lovgivning og corporate governance, og der kan selvfølgelig også foreslås yderligere corporate governance tiltag, der kan gøres mere detaljerede (men frivillige, så der skal i givet fald også anvendes lidt "peer pressure").

Ad Tilsyn:

- Finanstilsynet skal fokusere stærkere på strategiske og operationelle risici i den finansielle virksomhed. Det skal sikres, at Finanstilsynet til stadighed besidder kompetencer på risikoområdet.
- *Motivering:*
 - fordi det er altafgørende at påpege og undgå de risici, der kan påvirke virksomhedens finansielle stabilitet frem for at anvende tilsynets knappe ressourcer på at finde fejl – oftest ubetydelige fejl i forhold til virksomhedens langsigtede økonomiske stabilitet.
 - fordi et nyt fokus i opgaver skal afspejles i de kompetencer, tilsynet råder over.
 - fordi krisen generelt har påpeget et behov for at styrke kendskabet til de klassiske bankdyder, som fx et godt kredithåndværk på flere niveauer: i direktion, bestyrelse og tilsyn.
- *Lovgivningsovervejelser:*
 - Øget fokusering på strategiske/operationelle risici kræver næppe lovændring, men kan formentlig klares ved revision af eller udarbejdelse af ny bekendtgørelse. Der er EU-initiativer på vej om øget risikofokusering, men det vil formentlig ikke kunne spænde ben for et nationalt initiativ, men der er tale om et moving target. Det kompetencemæssige kunne komme som et forslag fra ministeren over for Finanstilsynet eller som tilkendegivelse fra tilsynets direktør, da det ikke egner sig til hverken lov eller bkg.
- De pligtige revisionsudvalg afskaffes, og der nedsættes i stedet risikoudvalg, hvor der kræves indsigt i finansiell virksomhed og risikostyring af samme for at besidde formandsposten i udvalget.
- *Motivering*
 - fordi der er behov for at skabe tillid til det finansielle system, det gøres ved en effektiv risikostyringsproces. Det er ikke de mindre fejl, men risiciene, der kan skabe ustabilitet.
- *Lovgivningsovervejelser:*
 - Ændring af bkg. om revisionens gennemførelse. Reguleringstaktisk foreslås det, at revisionsudvalgets opgaver drejes, så der lægges større/størst vægt på risikodelen. Der er en vis (og kompliceret) EU-regulering på dele af området.

Finansforbundets forslag til regulering i den finansielle sektor

- Finanstilsynet skal i højere grad træde ind i rollen som konsulent for bestyrelserne – herunder kunne agere som sparringspartner for bestyrelserne. Dette betyder, at Finanstilsynet skal indgå i en dialog med den samlede bestyrelse, uden at den daglige ledelse er til stede.
- *Motivering*
 - fordi det er den samlede bestyrelse, der er ansvarlig for virksomheden. En direkte dialog mellem tilsyn og bestyrelse vil sikre, at de rette informationer, når frem til de rette beslutningstagere, der skal agere på tilsynets advarsler/information.
- *Lovgivningsovervejelser:*
 - Dette kan tilsynet iværksætte af egen drift, ikke behov for lovændring, men gerne en politisk tilkendegivelse/påbud.
- Finanstilsynet skal til bestyrelsen give en vurdering af virksomheden i forhold til øvrige virksomheder af samme type, størrelse og markedsposition.
- *Motivering:*
 - fordi det kan give bestyrelsen et bedre og mere kvalificeret beslutningsgrundlag, og fordi tilsynet med fordel kan udnytte allerede tilegnet viden til flere virksomheders fordele.
- Finanstilsynet udarbejder efter virksomhedsbesøg til generalforsamling/repræsentantskab rapport, der bredt set giver et billede af tilstand og udfordringer for virksomheden, således at generalforsamlingen/repræsentantskabet har mulighed for at gå i dialog med virksomhedens ledelse og vurdere kompetencesammensætningen i bestyrelsen.
- *Motivering:*
 - fordi det er generalforsamlingen, der vælger bestyrelsen, og i valget heraf skal være opmærksomme på, at sammensætningen af bestyrelsens kompetencer er optimal.
 - fordi det tjener generalforsamlingen bedst at få informationen direkte fra tilsynet frem for ledelsens fortolkning heraf. Med andre ord ledelsen kan nemt blive et unødigt filter mellem tilsyn og generalforsamling.
- *Lovgivningsovervejelser:*
 - De sidste 2 dots vil formentlig forudsætte ændringer i grundlaget (bkg. eller retningslinjer) for tilsynets virke. Formentlig ingen problematik ift. i hvert fald formelle EU-regler.

Ad Bankpakkerne:

- Statens overskud fra Bankpakke II kanaliseres over i en vækstfond, der kan anvendes til iværksættervirksomheder og til eksportstøtteordninger.
- *Motivering*
 - fordi der er behov for, at erhvervslivet kan få adgang til venturekapital/risikovillig kapital. Det er bankernes opgave at støtte kreditværdige virksomheder i drift ikke risikovillige virksomheder i opstart.
- *Lovgivningsovervejelser*
 - Kunne fx indsættes i EKF-lovgrundlaget. Alternativt LD.

Finansforbundets forslag til regulering i den finansielle sektor

- Forbud mod udbyttebetaling ophæves. Dermed sidestilles aktieselskaber og garantsparekasser.
- *Motivering*
 - I de vedtagne bankpakker er der en række forskelligheder i behandlingen af de finansielle virksomheder afhængigt af selskabskonstruktionen. Eksempelvis kan der ikke etableres tilbagekøbsprogrammer, ligesom der ikke kan udbetales udbytte af aktier, mens garantsparekasserne kan indløse garantkapital, ligesom der skal betales rente af kapitalen. Denne forskel har sat garantsparekasserne under større pres end aktieselskaberne – alt andet lige – og har medført et marked, hvor indløsning af ansvarlig kapital bliver et parameter. Det skal fremadrettet sikres, at alle finansielle virksomheder og deres struktur indgår i grundlaget for finansiell lovgivning.
 - fordi det ikke er rimeligt, at en del af den ansvarlige kapital – aktierne – ikke må få afkast, mens staten som kapitalindskyder kan tage en relativ høj rente af lånet. Der er indbygget sikring i bankpakke II af, at staten – også efter de 3 år – altid får mere i rente end aktionærene får i udbytte.
- *Lovgivningsovervejelser*
 - Forbuddet i loven kan uden videre ophæves, p.t. ingen EU-krav herom.
- Der etableres et statsligt selskab, hvori statens aktier i finansielle virksomheder placeres. Selskabet etableres med en professionel bestyrelse, der varetager statens interesser i investeringen, og der udarbejdes en exit-strategi, som beskriver dels formål med investeringen, og under hvilke konditioner staten får realiseret investeringerne i den finansielle sektor.
- *Motivering:*
 - Finansforbundet mener, at det ikke er statens rolle at drive finansiell virksomhed. Derfor bør sigtet være at have en kontrolleret, langsigtet strategi for, hvordan og hvornår statens investering kan realiseres, uden at det fører til ny ustabilitet. For at understøtte en stabil finansiell sektor og et godt langsigtet afkast af statens investeringer i den finansielle sektor etableres der et selvstændigt selskab, der skal varetage aktionærrollen i de virksomheder, hvor staten går ind som aktionær. Der skal sidde en professionel bestyrelse med erfaring og indsigt i dansk erhvervsliv og den finansielle sektor.
- *Lovgivningsovervejelser:*
 - Umiddelbart foretrækkes et nyt, separat lovgrundlag til det nye selskab, så der ikke er andre forstyrrende policymæssige ting, der kan spille ind og forplumre mål og formål.

Ad Beskatning:

- Lønsumsafgiften afskaffes og erstattes af en Omsætningsafgift. Omsætningsafgift beregnes af netto rente- og gebyrindtægter og skal niveaumæssigt svare til lønsumsafgiften.
- *Motivering:*
 - En omsætningsafgift vil være en afgift på aktiviteten i den enkelte finansielle virksomhed. Større aktivitet og/eller højere prisdannelse medfører en øget afgift. Lønsumsafgiften giver pt. incitament til at skære ned i den personlige betjening, ligesom det reelt er muligt for den enkelte virksomhed at minimere afgiften ved at minimere

Finansforbundets forslag til regulering i den finansielle sektor

antallet af ansatte i Danmark og i stedet investere i IT-løsninger eller ved at outsource til udlandet. En omsætningsafgift vil være stabil al den stund den bygger på den primære indtjening i virksomheden.

- Beregning af niveauet for omsætningsafgiften kunne være at opsummere niveauet for lønsumsafgift over en 10-årig periode, hvorefter det kan beregnes, hvilket niveau en eventuel omsætningsafgift i samme periode skulle være.
- *Lovgivningsovervejelser:*
 - Bestemmelserne om sektorens virksomheder pilles ud af lønsumsafgiftsloven. Regler om omsætningsafgift bør ikke indsættes i lønsumsafgiftsloven, men derimod fx i selskabsskatteloven.